

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Rusų literatūra XVIII a.	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Pavel Lavrinec Kitas / a (-i):	Filologijos fakultetas, Slavistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
BA	Privalomas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Paskaitos, seminarai	Pavasario semestras	Rusų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Rusų kalba B2-C1	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas		
Bendrosios kompetencijos: Ugdyti tarpkultūriškumą, gebėjimą dirbti daugiakultūroje aplinkoje, pagarbą kitoms kultūroms; Ugdyti gebėjimą spręsti problemas, vadovaujantis analitiniu, kritišku ir kūrybiniu mąstymu;		
Dalykinės kompetencijos: Ugdyti rusų XVIII a. literatūros ir kultūros supratimą, gebėjimą suprasti ir paaiškinti rusų literatūros ir kultūros savitumą; Ugdyti gebėjimą suprasti ir analizuoti rusų literatūrą kaip reiškinį; Ugdyti literatūros tyrėjo kompetenciją, gebėjimą savarankiškai atlikti literatūrinį ar tarpdalykinį tyrimą, analizuoti rusų literatūros tekstus, susieti literatūros reiškinius su platesniu istoriniu, kultūriniu ir socialiniu Rusijos ir Europos kontekstu.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės suprasti rusų ir kitų kultūrų specifiką, gebės analizuoti ir kritiškai vertinti kultūrinius kontekstus; Gebės spręsti identifikuotas problemas randant tam reikalingą informaciją, ją analizuojant ir kritiškai vertinant;	Probleminis, istorinis kultūrinis dėstymas, tekstų analizė, taikant tam tinkamas sąvokas. Skaitytos medžiagos aptarimas, dalyvavimas diskusijose.	Vertinimas kaupiamasis: - darbas seminarų metu: dalyvavimas aptariant skaitytą medžiagą, kolegų pristatomus darbus, diskusijų inicijavimas – 20 %; Atviro tipo testas semestro vidury – 30 %; Egzamino atvirojo tipo testas – 50 %.
Igis žinių apie Rusijos XVIII a. literatūrą ir jos sociokultūrinį kontekstą (istorijos, visuomeninės politinės santvarkos, kultūros ir meno). Gebės paaiškinti Rusijos XVIII a. literatūros savitumą ir procesus Europos kultūros kontekste.		

Gebės analizuoti, interpretuoti ir vertinti rusų literatūros reiškinius platesniame kultūros kontekste, vartojant tinkamą terminiją ir taikant tinkamus metodus;		
--	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Įvadas į XVIII a. rusų literatūrą. Periodizacijos problema. Filosofinės idėjos. Literatūros suvokimas. Kultūros europeizacija.	2								
2. Ideologinė XVIII a. pradžios proza (Teofano Prokopovičiaus panegirikos) vs buitinė proza („Istorija apie rusų jūreivį Vasilijų Kariotskį“). Literatūros demokratizavimas.			2						„Istorijos apie rusų jūreivį Vasilijų Kariotskį“ skaitymas ir analizė
3. Europietiškas ir rusiškas klasicizmas. Valdžios, dvaro kultūros santykis su literatūra. Rašytojo profesijos kaip problemos iškilimas. A. Kantemiro satyros. V. Trediakovskio eilėdaros reforma, pirmasis verstinis rusų romanas „Kelionė į meilės salą“. M. Lomonosovas ir eilėdaros reforma, šventinės odės žanras, dvasinė odė, anakreontiniai eilėraščiai. A. Sumarokovo dramaturgija, pirmosios rusų tragedijos.	4		4						Lomonosovo odžių skaitymas ir analizė. Sumarokovo tragedija „Dmitrijus apsišaukėlis“.
4. Ekaterinos II valdymo laikotarpio charakteristika. Apšvietos ideologija. Satyriniai žurnalai „Vsiakaya vsiačina“, „Truten“, „Živopisec“. Ekaterinos ir N. Novikovo „akistata“. 1760-1770 proza. Pirmųjų originalių rusų romanų autorius F. Eminas („Ernesto ir Doravros laišakai“, „Nepastovioji fortūna, arba Miramondo nuotyčiai“: sentimentalistinio epistoliarinio romano ir kelionių romanų žanriniai modeliai. M. Čiulkovo romanas „Gražioji virėja, arba ištvirtusios moters nuotyčiai“: buitiniai ir tautiniai motyvai. Lyrinės epinės poemos žanras. I. Bogdanovičiaus poema „Dušenka“. D.Fonvizinas ir jo komedija „Nedorosl“: aukštos ir žemos literatūros sintezė. G. Deržavinas. Odės žanro transformacija. Filosofinės odės, anakreontika, buitinė, batalinė lyrika.	4		6						Bogdanovičiaus poema „Dušenka“. Fonvizino komedija „Nedorosl“. Deržavino odės. Čiulkovo romanas „Gražioji virėja“.
5. Sentimentalizmas Europoje ir Rusijoje. Apšvietos ideologijos ir sentimentalizmo santykis. A. Radiševo asmenybė ir mitas. Radiševo romanas „Kelionė iš Peterburgo į Maskvą“ politinių, socialinių ir filosofinių	4		6						A. Radiševo romanas „Kelionė iš Peterburgo į Maskvą“; ištraukos iš Karamzino „Rusų

idėjų kontekste. Autoriaus ir herojaus problema. Romano struktūros ypatumas. N. Karamzinas – žymiausias sentimentalizmo atstovas. Kelionių romanas „Rusų keliautojo užrašai“: ką reiškia būti europiečiu. Sentimentalistinės apysakos „Vargšė Liza“ savitumas; pirmasis gotikinės poetikos kūrinys rusų literatūroje „Bornholmo sala“; istorinė apysaka „Natalja, bajoro duktė“: istorizmo savitumas; ironija ir sentimentalizmas apysakoje „Išpažintis“; romaninio naratyvo savitumas, idilės žanro transformacija apysakoje „Mūsų laikų riteris“.									keliautojo užrašai“; Karamzino apysakos.
Iš viso	14		18					32	98

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Atviro tipo testas	30%	Semestro vidurys	10-9 studentas vertinamas tuomet, kai teisingai atsako į visuspateiktus klausimus. 8–7 studentas vertinamas tuomet, kai teisingai atsako į 70-80 %klausimų. 6-5 studentas vertinamas tuomet, kai teisingai atsako į 50-60 %klausimų.
Darbas seminarų metu	20%	Nuolat	10-9 studentas vertinamas tuomet, kai sistemingai ruošiasi seminarams, jų metu aktyviai dalyvauja diskusijoje, imasi iniciatyvos aptarti rūpimus klausimus. 8–7 studentas vertinamas tuomet, kai ruošiasi seminarams, bet ne sistemingai, dalyvauja diskusijoje, bet pats jos neinicijuoja, nekelia klausimų. 6-5 studentas vertinamas tuomet, kai retai pasiruošia seminarams, nedalyvauja diskusijoje.
Egzamino testas (atviro tipo)	50 %	Sesijos metu	10-9 studentas vertinamas tuomet, kai teisingai atsako į visuspateiktus klausimus. 8–7 studentas vertinamas tuomet, kai teisingai atsako į 70-80 %klausimų. 6-5 studentas vertinamas tuomet, kai teisingai atsako į 50-60 %klausimų.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
O. Б. Лебедева	2000	<i>История русской литературы XVIII века</i>		http://lomonosov.niv.ru/lomonosov/kritika/lebedeva-istoriya-literatury/index.htm
П. Е. Бухаркин	2013	<i>История русской литературы XVIII в. (1700–1750-ые годы)</i>		СПб. : Филологический факультет СПбГУ
В. Живов	1997	«Первые русские биографии писателей как социальное явление: Тредиаковский, Ломоносов, Сумароков»	Новое литературное обозрение, № 25	https://imwerden.de/pdf/zhivov_trediakovsky_lomonosov_sumarokov_nl_o_025_1997_text.pdf
Papildoma literatūra				

Т. Смолярова	2011	<i>Зримая лирика. Державин. Очерки визуальности</i>		Москва: «Новое литературное обозрение»
Ю.В. Стенник	1985	<i>Русская сатира XVIII века</i>		Ленинград: «Наука»
Н. Д. Кочеткова	1994	<i>Литература русского сентиментализма</i>		Санкт-Петербург: «Наука»
И.З. Серман	1973	<i>Русский классицизм. Поэзия. Драма. Сатира</i>		https://imwerden.de/pdf/serman_russky_klassitsizm_1973_ocr.pdf
A. Schönle	1998	“The Scare of the Self: Sentimentalism, Privacy, and Private Life in Russian Culture, 1780-1820”	<i>Slavic Review</i> Winter, Vol. 57, No. 4, p. 723-746	Cambridge University Press

Atnaujinta 2025-11-03

ОПИСАНИЕ ПРЕДМЕТА (МОДУЛЯ) ОБУЧЕНИЯ

Название предмета (модуля)	Код
Русская литература XVIII в.	

Преподаватель (-и)	Подразделение (-я)
Координирующий: доц. д-р Павел Лавринец Другой (-ие):	Филологический факультет, кафедра славистики

Степень обучения	Тип предмета (модуля)
БА	Обязательный

Форма обучения	Период обучения	Язык (-и) обучения
Лекции, семинары	Весенний семестр	Русский

Требования к изучающим	
Предварительные требования: Уровень владения русским языком B2-C1	Дополнительные требования (если есть):

Объем предмета (модуля) в кредитах	Вся нагрузка студента в часах	Часы контактной работы	Часы на самостоятельную работу
5	130	32	98

Цель предмета (модуля): компетенции, развиваемые программой обучения		
Общие компетенции: Развивать способность к межкультурному взаимодействию, способность работать в мультикультурной среде и уважение к другим культурам; Развивать способность решать проблемы с помощью аналитического, критического и творческого мышления; Предметные компетенции: Развивать понимание своеобразия русской литературы и культуры XVIII в., а также способности ее объяснять; Развивать компетенции исследователя литературы, умение проводить самостоятельное литературоведческое или междисциплинарное исследование, анализировать литературные тексты, соотносить литературные явления с более широким историческим, культурным и социальным европейским и российским контекстом.		
Результаты предмета (модуля)	Методы обучения	Методы оценки
Понимание специфики русской и других культур, умение анализировать и критически оценивать различные культурные контексты; Способность решать проблемы, находя, анализируя и критически оценивая нужную информацию; Знания о русской литературе XVIII в. и ее социокультурном контексте (историческом, общественно-политическом, культурном и художественном). Способность объяснить своеобразие русской литературы XVIII в. в европейском контексте.	Проблемный; анализ историко-культурной проблематики, анализ текстов с использованием соответствующих концепций. Обсуждение прочитанного, участие в дискуссии	- Работа на семинарах: Участие в обсуждении прочитанного материала, работ, представленных коллегами, инициирование дискуссий – 20%; Тест открытого типа в середине семестра – 30%; Экзаменационный тест во время сессии – 50 %.

Темы	Часы контактной работы							Время и задания для самостоятельного обучения	
	Лекции	Консультации	Семинары	Практические	Лабораторные	Практика	Вся контактная	Самостоятельная	Задания
1. Введение в русскую литературу XVIII века. Проблема периодизации. Философские идеи. Понятие литературы. Европеизация культуры	2								
2. Идеологическая проза начала XVIII века (панегирики Феофана Прокоповича) в сравнении с бытовой прозой («Повесть о Российском матросе Василии Кориотском»). Демократизация литературы.			2						Анализ «Повести о Российском матросе Василии Кориотском»

3. Европейский и русский классицизм. Взаимоотношения власти, придворной культуры и литературы. Возникновение писательской профессии как проблемы. Сатиры А. Кантемира. Реформа стихосложения В. Тредиаковского, первый русский переводной роман «Езда в остров любви». М. Ломоносов и реформа стихосложения, жанр торжественной, духовной оды, анакреонтические стихи. Драматургия А. Сумарокова, первые русские трагедии.	4		4					Анализ од Ломоносова. Трагедия Сумарокова «Дмитрий Самозванец».
4. Характеристика правления Екатерины II. Идеология Просвещения. Сатирические журналы «Всякая всячина», «Трутень», «Живописец». Столкновение Екатерины и Новикова. Проза 1760-1770 годов. Автор первых оригинальных русских романов Ф. Эмин («Письма Эрнеста и Доравры», «Непостоянная фортуна, или Приключения Мирамонда»: жанровые модели сентименталистского эпистолярного романа и травелога. Роман Г. Чулкова «Пригожая повариха, или Приключения развратной женщины»: бытовые и национальные мотивы. Жанр лиро-эпической поэмы. Поэма И. Богдановича «Душенька». Д. Фонвизин и его комедия «Недоросль»: синтез высокой и низкой литературы. Г. Державин. Трансформация жанра оды. Философские оды, анакреонтика, бытовая, батальная лирика.	4		6					Анализ поэмы Богдановича «Душенька»; комедии Фонвизина «Недоросль»; од Державина; романа Чулкова «Пригожая повариха».
5. Сентиментализм в Европе и России. Взаимосвязь идеологии Просвещения и сентиментализма. Личность и миф А. Радищева. Роман Радищева «Путешествие из Петербурга в Москву» в контексте политических, социальных и философских идей. Проблема автора и героя. Особенности структуры романа. Н. Карамзин – самый известный представитель сентиментализма. Травелог «Записки русского путешественника»: что значит быть европейцем. Своеобразие сентименталистской повести «Бедная Лиза»; первое в русской литературе готическое произведение «Остров Борнгольм»; историческая повесть «Наталья, боярская дочь»: своеобразие историзма; ирония и сентиментализм повести «Исповедь»; своеобразие романтического повествования, трансформация идиллического жанра в повести «Рыцарь нашего времени».	6		4					Роман А. Радищева «Путешествие из Петербурга в Москву»; отрывки из «Записок русского путешественника» Карамзина; повести Карамзина.

Всего	14		18			32	98	
-------	----	--	----	--	--	----	----	--

Стратегия оценки	Доля в проц.	Время отчета	Критерии оценки
Тест открытого типа	30%	Середина семестра	10-9 если правильно отвечено на все вопросы. 8-7 если правильно отвечено на 70-80% вопросов. 6-5 если правильно отвечено на 50-60% вопросов.
Работа во время семинаров	20%	Все время	10-9 если студент систематически готовится к семинарам, активно участвует в дискуссии и проявляет инициативу в обсуждении проблемных вопросов. 8-7 если студент готовится к семинарам, но не систематически, участвует в дискуссии, но не инициирует ее, не поднимает проблем. 6-5 если студент редко готовится к семинарам и не участвует в обсуждении.
Экзаменационный тест открытого типа	50%	Во время сессии	10-9 если правильно отвечено на все вопросы. 8-7 если правильно отвечено на 70-80% вопросов. 6-5 если правильно отвечено на 50-60% вопросов.

Автор	Год издания	Название	№ периодического издания или том издания	Место издания и издательство или интернет-адрес
Обязательная литература				
О. Б. Лебедева	2000	<i>История русской литературы XVIII века</i>		http://lomonosov.niv.ru/lomonosov/kritika/lebedeva-istoriya-literatury/index.htm
П. Е. Бухаркин	2013	<i>История русской литературы XVIII в. (1700–1750-ые годы)</i>		СПб. : Филологический факультет СПбГУ
В. Живов	1997	«Первые русские биографии писателей как социальное явление: Тредиаковский, Ломоносов, Сумароков»	Новое литературное обозрение, № 25	https://imwerden.de/pdf/zhivov_trediakovsky_lomonosov_sumarokov_nlo_025_1997_text.pdf
Дополнительная литература				
Т. Смолярова	2011	<i>Зримая лирика. Державин. Очерки визуальности</i>		Москва: «Новое литературное обозрение»
Ю.В. Стенник	1985	<i>Русская сатира XVIII века</i>		Ленинград: «Наука»
Н. Д. Кочеткова	1994	<i>Литература русского сентиментализма</i>		Санкт-Петербург: «Наука»
И.З. Серман	1973	<i>Русский классицизм. Поэзия. Драма. Сатира</i>		https://imwerden.de/pdf/serman_russk_y_klassitsizm_1973_ocr.pdf

A. Schönle	1998	“The Scare of the Self: Sentimentalism, Privacy, and Private Life in Russian Culture, 1780-1820“	<i>Slavic Review</i> Winter , Vol. 57, No. 4, p. 723-746	Cambridge University Press
------------	------	--	--	----------------------------

Обновлено 03-11-2025